

• Niyazi Şimşek •

Düşünme Becerilerini Geliştirme

> Genel Yetenek <

Bilsem
Sınavlarına
Hazırlık

3. Sınıf

Çoklu Zekâ
Uygulamaları

Analitik
Düşünme

Soyut
Kavram
Becerisi

Kodlama

JUNIOR
MASTER

Yayın Yönetmeni
Nihan HAYAR

Yayına Hazırlayan
Niyazi ŞİMŞEK

Editör
Meltem TUNÇ

Proje Danışmanı
Buket MORALAR ŞİMŞEK

Eski Turgut Özal Cad. No: 22/101 - 34490
Başakşehir / İSTANBUL
Telefon: (0212) 572 20 00 Fax: (0212) 572 19 49
Yayıncı Sertifika No: 49697

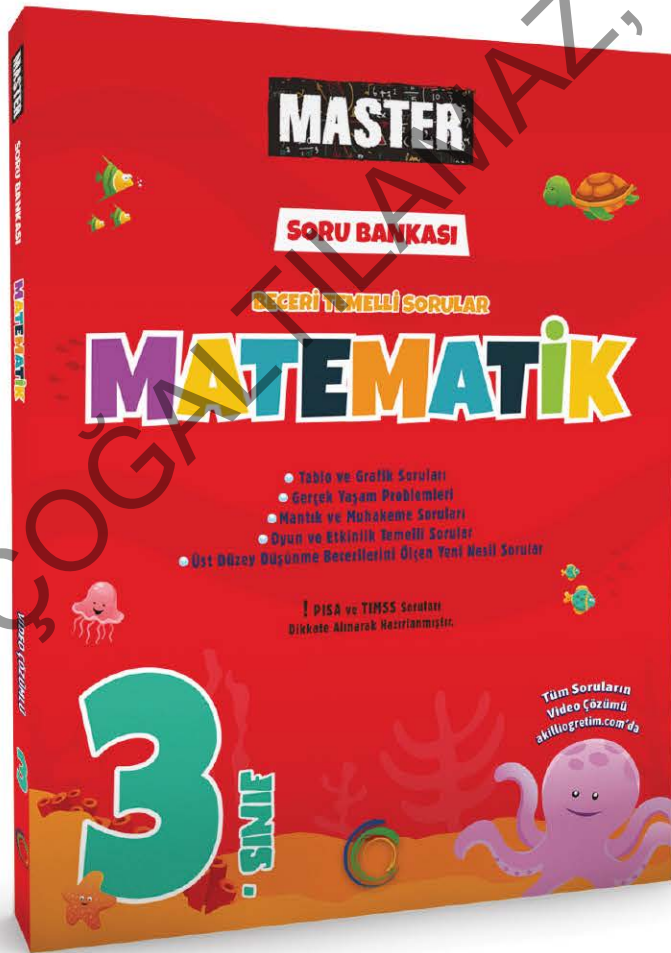
Baskı - Mücellit
Aykut Basım
Matbaa Sertifika No: 45732

Bu eserin yayım hakkı; Okyanus Basım Yayın Tic. A.Ş.'ye aittir. İzinsiz kopya edilemez, çoğaltılamaz, kısmen de olsa yayımlanamaz.

ISBN 978 - 625 - 65370 - 7 - 1

YENİ NESİL SORULARLA MASTER MATEMATİK SORU BANKASI

3. Sınıf

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1 - SÖZEL YETENEK

Bölüm 1.1 Benzeşim / Analoji.....	9
Bölüm 1.2 Sınıflama / Farklılık	15
Bölüm 1.3 Sıralama	23
Bölüm 1.4 Çıkarımda Bulunma.....	30
Bölüm 1.5 Kodlama / Şifreleme	39

BÖLÜM 2 - SAYISAL YETENEK

Bölüm 2.1 Benzeşim / Analoji.....	49
Bölüm 2.2 Sınıflama / Farklılık	57
Bölüm 2.3 Sıralama	66
Bölüm 2.4 Çıkarımda Bulunma	72
Bölüm 2.5 Kodlama / Şifreleme	80

BÖLÜM 3 - ŞEKİL YETENEĞİ

Bölüm 3.1 Benzeşim / Analoji.....	91
Bölüm 3.2 Sıralama	100
Bölüm 3.3 Sınıflama / Farklılık	108
Bölüm 3.4 Tasarım	117
Bölüm 3.5 Uzay İlişkileri Yeteneği	126

KARMA TESTLER

Karma Test 1.....	131
Karma Test 2.....	136
Karma Test 3.....	142

CEVAP ANAHTARI.....	149
---------------------	-----

KAYNAKÇA	152
----------------	-----

ÖN SÖZ

Bu kitap, “MEB İlköğretim Düşünme Becerileri Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı” dikkate alınarak hazırlanmıştır. Program; **Benzerlik ve Farklılıklar, Serilemeler (Sıralama), Sınıflamalar, Analogiler (Benzeşim) ve Uzamsal İlişkiler** olmak üzere beş temel modülden oluşmaktadır. Aynı programda, “Eğitimin her kademesinde öğrencilere zekâ ve yetenekleri doğrultusunda düşünme becerileri kazandırılmalıdır.” ifadesi yer almaktadır.

Elinizdeki kitap, adı geçen öğretim programının hedefleri doğrultusunda, öğrencilere yardımcı olmak amacıyla hazırlanmıştır. Programda sözü edilen temel beceri alanlarını ve tüm etkinlik örneklerini kapsayan uygulamalara kitapta yer verilmiştir.

Genel yetenek uygulamaları, çocukların eğitim-öğretim yaşantısına hangi alanda devam edecekleri konusunda önemli ipuçları verir. Çocukların yetenekli oldukları alanda daha hızlı ilerledikleri bilinmektedir. Yetenekli olduğu alanın önceden belirlenmesi çocuğun geleceği açısından önemlidir.

Genel (akademik) yetenek ölçümünde çoğunlukla harf, sözcük, rakam, sayı, simge ve şekil kullanılarak zihinsel işlemler yapılır. Öğretim kurumlarında sözcük, sayı, şekil gibi sembollerle verilen eğitimde başarılı olmak için gerekli yetenek türüne akademik yetenek denir. Akademik yetenek; sözel, sayısal, şekilsel yetenek olmak üzere üç bölümden oluşur.

1. Sözel Yetenek: Harf, hece, sözcük, cümle ve paragraflarla yapılan soru ve açıklamalardan oluşur.

2. Sayısal Yetenek: Rakam, sayı ve simgelerle oluşturulan soru ve açıklamaları kapsar.

3. Şekil ve Uzay İlişkileri Yeteneği: Simgeler, çizgiler, iki boyutlu şekillerle yapılan soru ve açıklamaları içerir. Ayrıca üç boyutlu düşünme becerisinin geliştirilmesi amacıyla üç boyutlu şekillerle (cisimler) yapılan soru ve açıklamaları kapsar.

“Benzeşim/Analoji, Sınıflama/Farklılık, Sıralama, Çıkarımda Bulunma, Kodlama/Şifreleme” konuları üç ana alanın ortak başlıklarıdır. Her bölümde örnek sorular ve açıklamaları yanında konu değerlendirme testleri verilmiştir. Ayrıca üç adet karma test düzenlenmiştir.

Öneriler:

• Genel yetenek soruları Türkçe, matematik ve geometri dersinde her zaman karşılaştığımız sorulara göre bazı farklılıklar gösterir. Soru ilk bakışta zor ve karmaşık görünebilir. Dikkatle bakıldığında çözüm için gerekli olan ipuçlarının sorunun içinde verilmiş olduğu görülecektir.

• Kısa sürede çözümleyemediğiniz sorular olacaktır. Farklı düşünce ve çözüm yolları deneyerek ipuçlarına ulaşabilirsiniz. Yardım almak için örnek sorularda verilen açıklamaları dikkatle inceleyiniz.

• Soru türü değiştikçe çözüm yolları da değişecektir. Bu nedenle sorunun dayandığı temel mantığa ulaşmanız önemlidir.

• Soruların kolaylık/zorluk dereceleri konusunda esnek davranılmıştır. Çok kolay sorular olduğu gibi, zorluk derecesi yüksek sayılabilecek sorulara da yer verilmiştir.

• Bir öğrencinin, genel yeteneğin bütün alanlarında üstün başarı göstermesi beklenmemelidir. Kimi öğrenciler sözel, kimi öğrenciler sayısal, kimileri de şekil ve uzay ilişkileri alanında daha başarılı olabilir.

Başarılarınızın sürekli olmasını dilerim.

Niyazi ŞİMŞEK

Sözel Yetenek

İZİNSİZ ÇOĞALTILMAZ, BASILAMAZ

İZİNSİZ ÇOĞALTILAMAZ, BASILAMAZ

Bölüm 1.1

Benzeşim / Analoji

Bazı ortak yönleri olan iki farklı şeyin benzerliğinin belirtilmesi amacıyla karşılaştırılmasına "benzeşim / analogi" denir.

Bu bölümde, sözcükler arasındaki benzerlik ilişkileri incelenmiştir. Önce verilen sözcükler arasındaki ortak özelliği belirleyiniz. Bu özellikten yararlanarak benzerlik ilişkisini kurunuz. Sonra isteneni bulup işaretleyiniz.

1. Örnek

GÖZ - FOTOĞRAF MAKİNESİ

Yukarıda verilen sözcükler arasındaki ilişkinin benzeri aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) kalp - pompa
- B) kulak - ses
- C) dil - tat
- D) el - kelepçe

Çözüm

"**Göz**" fotoğraf makinesine benzetilmiştir. Çünkü gözümüz bir fotoğraf makinesi gibi çalışır.

Benzer şekilde, "**kalbimiz**" de bir "**pompa**" gibi çalışır.

YANIT A

2. Örnek

KIRAZ - ELMA - ÜZÜM

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda verilen sözcüklerle benzer özelliktedir?

- A) ağaç
- B) meyve
- C) vitamin
- D) armut

Çözüm

"**Kiraz, elma, üzüm**" sözcüklerinin ortak yanı meyve adı olmasıdır.

Benzer şekilde, "**armut**" da meyve adı olup aynı ailedendir.

YANIT D

Benzeşim / Analoji

3. Örnek

KEÇİ - OĞLAK

Yukarıda verilen sözcükler arasındaki ilişkinin benzeri aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) koyun - davar
- B) anne - kadın
- C) yaşlı - genç
- D) at - tay

Çözüm

"Keçi" ile "oğlak" arasında "anne-yavru (doğurma)" ya da "büyük-küçük" ilişkisi vardır. Oğlak, keçinin yavrusudur.

Benzer ilişki, "at" ile "tay" arasında vardır. Tay, atın yavrusudur.

YANIT D

4. Örnek

"KULAK" ile "İŞİTME" sözcükleri arasındaki ilişkinin benzeri aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) el - çalışma
- B) dil - yeme
- C) göz - görme
- D) ayak - atlama

Çözüm

"Kulak", "işitme" işini sağlayan bir organımızdır. Sesleri kulağımızla duyarız.

Benzer şekilde, "göz" de "görme" işini sağlayan bir organımızdır. Her şeyi gözlerimizle görürüz.

YANIT C

Benzeşim / Analoji

5. Örnek

“**AĞIR - HAFİF**” sözcükleri arasındaki ilişkinin benzeri aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) katı - pek
- B) bolluk - kıtlık
- C) bulmak - bulmamak
- D) çökmek - kalkmak

Çözüm

“**Ağır**” ile “**hafif**” sözcükleri arasında zıt anlamlılık ilişkisi vardır.

Benzer şekilde, “**bolluk**” ile “**kitlik**” sözcükleri arasında da zıt anlamlılık ilişkisi vardır.

YANIT B

6. Örnek

I. BİBER (SEBZE) PATLICAN
II. ÇAVDAR (?) BUĞDAY

Yukarıda I. satırda parantez içindeki sözcüğün, sağ ve solundaki sözcüklerle arasında bir bağıntı bulunmaktadır. Benzer bağıntının II. satırda da olması için (?) yerine aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) TAHİL
- B) ÜRÜN
- C) UN
- D) EKMEK

Çözüm

“**Biber**” ve “**patlıcan**” sebze türleridir, sebze ailesindedir.

Benzer olarak, “**çavdar**” ve “**buğday**” tahıl ailesinden olup tahıl türleridir.

YANIT A

Değerlendirme Testi - 1

1-4. sorular için yönlendirme:

Verilen iki sözcük arasında bir ilişki vardır. Üçüncü sıradaki sözcükle seçeneklerde verilenlerden hangisi arasında benzer bir ilişki kurulabilir?

1. **DURU** → **BULANIK**
KUZEY → ?

- A) yön B) güney
C) doğu D) batı

2. **KİTAP** → **KİTAPLIK**
KAŞIK → ?

- A) kaşıklık B) yemek
C) mutfak D) dolap

3. **BALIKÇI** → **DENİZ**
ÇİFTÇİ → ?

- A) ürün B) tarla
C) toprak D) harman

4. **KUVVET** → **GÜÇ**
KIYI → ?

- A) köşe B) sahil
C) kumsal D) deniz

5-10. sorular için yönlendirme:

Verilen iki sözcük arasındaki ilişkinin benzeri seçeneklerden hangisinde vardır?

5. **ÖVMEK - YERMEK**

- A) ılık - sıcak
B) yatmak - uyumak
C) yürümek - koşmak
D) soyut - somut

6. **SAAT - ZAMAN**

- A) terazi - ağırlık
B) kitap - bilgi
C) termometre - basınç
D) metre - ölçüm

7. **HALI - YER**

- A) insan - elbise
B) kâğıt- duvar
C) ayak - çorap
D) perde - perdelik

8. **MİLLET - ULUS**

- A) abartı - küçümseme
B) müracaat - istek
C) almak - vermek
D) mühim - önemli

Değerlendirme Testi - 1

9. ÇORAP - AYAK

- A) masa - örtü
- B) kemer - pantolon
- C) eldiven - el
- D) ceket - insan

10. BAL - TATLI

- A) pekmez - acı
- B) limon - ekşi
- C) üzüm - meyve
- D) yoğurt - beyaz

11-12. sorular için yönlendirme:

Verilen üç sözcük arasında belli bir ilişki bulunmaktadır. Seçeneklerde verilen sözcük gruplarının hangisinde benzer ilişki vardır?

11. GÜN - HAFTA - AY

- A) saat - hafta - yıl
- B) fide - ağaç - dal
- C) nehir - göl - deniz
- D) dakika - saat - gün

12. SOĞUK - SICAK - ILIK

- A) karanlık - aydınlık - loş
- B) kara - beyaz - pembe
- C) genç - yaşlı - ihtiyar
- D) iyi - kötü - çirkin

13-14. sorular için yönlendirme:

Verilen üç sözcükten ortadaki, sağ ve solundaki sözcüklerden belli harfler alınarak oluşturulmuştur. Benzer oluşum (ilişki) hangi seçenekte uygulanmıştır?

13. BURAK (ÇORAK) ÇORUM

- A) Durmaz (Olmaz) Olcan
- B) Merak (Metin) Çetin
- C) Selim (Âlim) Aslı
- D) Songül (Güler) Ercan

14. MAZOT (TEMİZ) ERSİN

- A) sulak (mekân) serin
- B) sıfır (sofra) boza
- C) arıza (zora) soluk
- D) tuzak (ekil) emil

15. Aşağıdakilerden hangisi "cin gibi çocuk" benzetmesiyle aynı özelliği gösterir?

- A) Delikanlı adam.
- B) Kuş gibi hafif.
- C) Tilki gibi adam.
- D) Fil gibi iri.

Değerlendirme Testi - 1

16-18. sorular için yönlendirme:

Seçeneklerde verilen sözcük çiftlerinden üçünde ortak bir özellik bulunmaktadır. Bu özelliğin benzeri hangi sözcük ikilisinde **yoktur**?

16.

- A) harf - sözcük
- B) rakam - sayı
- C) yazar - yazı
- D) sözcük - kitap

17.

- A) lider - önder
- B) mana - anlam
- C) netice - sonuç
- D) kurak - serin

18.

- A) sağlam - çürük
- B) uzak - irak
- C) geçmiş - gelecek
- D) korkak - cesur

19. **KUŞ** için **KANAT** ne ifade ederse **BALIK** için de onu ifade eder.

- A) yüzmek
- B) deniz
- C) yüzgeç
- D) olta

20. Aşağıdaki atasözlerinden üçü anlam yönünden benzer özellikler taşımaktadır. Hangi atasözü bu özelliği **göstermez**?

- A) Ayağını yorganına göre uzat.
- B) Huyu suyu güzel olanın çevresi de güzel olur.
- C) Güvenme varlığa düşersin darlığa.
- D) Sakla samanı gelir zamanı.

Bölüm 1.2

Sınıflama / Farklılık

Bu başlık altında sözcük, kavram ya da cümlelerin ortak özelliklerine göre gruplandırılması ya da bölümlenmesi incelenmiştir.

Bazı sorularda grubun içinde olup farklı özellik gösterenin bazı sorularda ise benzer özellikte olanın seçilmesi istenmiştir.

1. Örnek

I.	nohut	1	bezelye
II.	2	kayısı	şeftali
III.	karga	atmaca	3

Her satırın kendi içinde bir sınıf oluşturması için rakamların yerine sırasıyla aşağıdaki sözcüklerden hangileri getirilmelidir?

	1	2	3
A)	mercimek	erik	kuş
B)	buğday	üzüm	papağan
C)	mercimek	erik	doğan
D)	patlıcan	meyve	serçe

Çözüm

I. satırda verilen nohut ve bezelye "**baklagiller**" sınıfındandır.

1 yerine baklagil adı olan sözcük gelmelidir.

II. satırdaki kayısı ve şeftali "**meyve**" sınıfındandır. 2 yerine meyve adı olan bir sözcük gelmelidir.

III. satırda verilen karga ve atmaca "**kuşlar**" sınıfındandır. 3 yerine de bir kuş adı gelmelidir.

C seçeneğindeki "**mercimek, erik, doğan**" sözcükleri sırasıyla rakamların yerine getirildiğinde uygun sınıflama gerçekleşir.

YANIT C

Sınıflama / Farklılık

2. Örnek

Aşağıdaki sözcük çiftlerinden hangisi **en az** bir yönüyle diğer üçünden farklıdır?

- A) oda - ev
- B) çekmece - dolap
- C) yazı - defter
- D) sayfa - kitap

Çözüm

Oda, evin bir bölümü; çekmece, dolabın bir bölümü; sayfa da kitabın bir bölümüdür.

Bu ortak özellik "**yazı - defter**" ikilisinde yoktur. Yazı, defterin bir bölümü olmadığı gibi, defter de yazının bir bölümü değildir. Bu yönüyle diğerlerinden farklıdır.

YANIT C

3. Örnek

(I) erik kiraz üzüm
(II) arpa ? yulaf

Yukarıda I. satırda verilen sözcükler kendi içinde bir sınıf oluşturmaktadır. II. satırdaki sözcüklerin de kendi içinde bir sınıf oluşturması için (?) yerine hangi sözcük gelmelidir?

- A) fasulye
- B) çavdar
- C) tahıl
- D) ekmek

Çözüm

I. satırda verilenlerin üçü de meyve sınıfındandır. II. satırda verilen "**arpa**" ve "**buğday**" tahıl sınıfına dâhildir.

Seçenekler arasında verilen "**çavdar**" da tahıl sınıfındandır.

Buna göre (?) yerine "**çavdar**" sözcüğü gelmelidir.

YANIT B

Sınıflama / Farklılık

4. Örnek

	a	b	c
I	bitki	menekşe	renk
II	koku	sümbül	toprak
III	çiçek	gül	bahçe

Yukarıda verilen tabloda sözcüklerin bir sınıf oluşturduğu satır ya da sütun hangisidir?

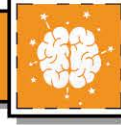
- A) I. satır
- B) II. satır
- C) a sütunu
- D) b sütunu

Çözüm

b sütunundaki **"menekşe, sümbül, gül"** sözcükleri çiçek adları olup kendi içlerinde bir sınıf oluşturur.

Diğer satır ve sütunlarda sınıflama yoktur.

YANIT D

5. Örnek

"ŞAŞLIK" sözcüğünün herhangi bir yerine getirildiğinde anlamlı bir sözcük oluşturan hece aşağıdakilerden hangisidir?

- A) IN
- B) TA
- C) AN
- D) KIN

Çözüm

Verilen **"şaşlık"** sözcüğünün üçüncü harfinden sonra **"kın"** hecesi getirildiğinde **"şaşkınlık"** sözcüğü elde edilir.

YANIT D

6. Örnek

"GÖRDÜ" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde **"ALDI"** anlamında kullanılmıştır?

- A) Doğrusunu isterseniz iyi bir eğitim gördü.
- B) Yaşlı adam, çocuğun koştuğunu gördü.
- C) Öğretmen, yanındaki arkadaşını rahatsız eden öğrenciyi gördü.
- D) Ablam gördüğü manzara karşısında şaşırıldı.

Çözüm

"Eğitim görmek", "eğitim almak" anlamına gelir.

"Gördü" sözcüğü A seçeneğinde **"aldı"** anlamında kullanılmıştır.

Diğer seçeneklerde ise **"gözle riyle bakıp gördü"** anlamındadır.

YANIT A

7. Örnek

Benzer özelliklerine göre aşağıdaki sözcük ikililerinden üçü ile bir grup oluşturulduğunda hangisi bu grubun **dışında kalır**?

- A) ıspanak - sebze
- B) çınar - ağaç
- C) karga - kuş
- D) mevsim - yıl

Çözüm

"Ispanak" sebzedir, **"çınar"** ağaçtır, **"karga"** kuştur. Bu ikililerde ikinci sıradaki sözcük, birinci sıradakinin ait olduğu türü belirtiyor.

Bu özellikler **"mevsim - yıl"** ikilisinde yoktur. **"Yıl"** sözcüğü **"mevsim"** sözcüğünün ait olduğu türü belirtmez.

YANIT D

Değerlendirme Testi - 2

1-3. sorular için yönlendirme:

Her soruda verilen sözcük çiftlerinden biri **en az** bir yönüyle diğerlerinden farklıdır. Farklı özellikte olan sözcük çiftini seçiniz.

1.

- A) birden - ani
- B) file - bağ
- C) çığlık - feryat
- D) endişe - kaygı

2.

- A) gerçek - sahte
- B) esaret - özgürlük
- C) acemi - usta
- D) devamlı - sürekli

3.

- A) orman - ağaç
- B) cümle - harf
- C) üzüm - asma
- D) şehir - bina

4-5. sorular için yönlendirme:

Verilen sözcükler kendi aralarında bir grup oluşturmaktadır. Seçeneklerdeki sözcüklerden hangisi bu grubun özelliklerini taşır?

4. "aslan, çakal, tilki, kaplan"

- A) güvercin
- B) papağan
- C) leopar
- D) tavuk

5. "çatal, bardak, tabak, bıçak"

- A) kaşık
- B) sofraya
- C) tencere
- D) keçe

6-7. sorular için yönlendirme:

Numaralarla gösterilerek verilmiş sözcüklerden üçü **en az** bir yönüyle birbirine benzerdir. Biri ise farklıdır. Farklı olan sözcüğü seçiniz.

6.

- 1. arzu
- 2. hedef
- 3. istek
- 4. dilek

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

7.

- 1. kalem
- 2. defter
- 3. okul
- 4. silgi

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

Değerlendirme Testi - 2

8. **"KIRMAK"** sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) Dengesi bozuldu ve elindeki bardak düşüp kırıldı.
- B) Satışlar azalınca fiyat kırdı.
- C) Usta elindeki çekiçle taşları kırdı.
- D) Ali sinirlendi ve elindeki kalemi kırdı.

9. **"DAYADI"** sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde **"YAKLAŞTIRDI"** anlamında kullanılmıştır?

- A) Elindeki değneği yere dayadı ve doğruldu.
- B) Merdiveni, duvara dayadı ve çatıya çıktı.
- C) Oturup sırtını ağaca dayadı ve kendinden geçti.
- D) İyi göremediği için kitabı gözüne dayadı.

10.

	a	b	c
I	sebze	nohut	bitki
II	nar	mercimek	meyve
III	fasulye	bezelye	bakla

Yukarıdaki tablonun hangi satır ya da sütununda verilen sözcükler kendi içlerinde bir sınıf oluşturur?

- A) II. satır ile c sütunu
- B) a sütunu
- C) III. satır ile b sütunu
- D) b sütunu

11.

	a	b	c
I	atletizm	masa topu	voleybol
II	futbol	voleybol	basketbol
III	tenis	koşu	hentbol

Yukarıdaki tabloda verilen sözcüklerin bir sınıf oluşturduğu satır ya da sütun hangisidir?

- A) I. satır ile c sütunu
- B) II. satır ile c sütunu
- C) III satır ile b sütunu
- D) II. satır ile a sütunu

Değerlendirme Testi - 2

12. "DOKUNAKLI" sözcüğündeki harfler kullanılarak aşağıdakilerden hangisi **yazılamaz**?

- A) kalın
- B) kundak
- C) nakil
- D) okulda

13.

	a	b	c
I	gül	1	lale
II	yatak	yorgan	2
III	3	salon	mutfak

Yukarıda her satırdaki sözcüklerin kendi içinde bir sınıf oluşturması (aynı türden olması) için rakamların yerine sırasıyla hangi sözcükler gelmelidir?

<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>
A) çiçek	çarşaf	hol
B) karanfil	yastık	oda
C) menekşe	yastık	bahçe
D) zambak	oda	örtü

14.

	a	b	c
I	1	kare	üçgen
II	oda	2	salon
III	meşe	çam	3

Satırlardaki sözcüklerin kendi içinde bir sınıf oluşturması için, rakamların yerine sırasıyla hangi sözcükler gelmelidir?

<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>
A) dikdörtgen	hol	çınar
B) daire	balkon	yaprak
C) prizma	antre	asma
D) silindir	kiler	gürgen

15. BALIKESİR

Her harf bir kez kullanılmak koşuluyla yukarıda verilen sözcükteki harflerle aşağıdaki sözcüklerden kaç tanesi **yazılamaz**?

"Kira - Kısmet - Kaslı - İsrif - Bekir - Sulak"

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

16. KAYSERİ

Her harf bir kez kullanılmak koşuluyla yukarıda verilen sözcükteki harflerle aşağıdaki sözcüklerden kaç tanesi yazılabilir?

"Erik - Kesir - Siper - Aysel - Sirke - Asker - Keser"

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 5

17. Aşağıdakilerden hangisi **diğer üçünden** farklıdır?

- A) kömür - kömürlük
- B) göz - gözlük
- C) yem - yemlik
- D) kaşık - kaşıklık

18. Aşağıdaki sözcüklerin üçü bir grup oluşturulduğunda hangisi bu grubun **dışında kalır**?

- A) masa
- B) sandalye
- C) koltuk
- D) iskemle

19. Aşağıdakilerden hangisi, **"Yarın Ankara'ya gidecek misin?"** sorusunun uygun bir karşılığı **olamaz**?

- A) Henüz belli değil!
- B) İşlerimi yetiştirebilirsem evet.
- C) Hava koşullarına bağlı.
- D) Dün geldim.

20. Aşağıdakilerden hangisi **diğer üçünden** farklıdır?

- A) Tatlı söz
- B) Tatlı meyve
- C) Tatlı yemek
- D) Tatlı kurabiye

21. **"yürüme, adımlamak, dolaşmak"**

Yukarıdaki sözcüklerin **ortak yönü** aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gezinti yapmak
- B) Spor yapmak
- C) Tur atmak
- D) Hareket etmek

Bölüm 1.3

Sıralama

Bu bölümde harf, sözcük ve cümle gruplarının belli bir düzen içinde sıralanması ele alınmıştır.

Önce sıralanış özelliğini belirleyiniz, sonra da bu özelliğe uygun olarak sırayı izlemesi gerekeni ya da sıralanış özelliğine uygun olmayanı seçiniz.

1. Örnek

YIL, AY, HAFTA

Yukarıdaki sözcükler anlamlarına göre sıralanmıştır. Benzer sıralama aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) koyun, kuzu, oğlak
- B) il, kasaba, ilçe
- C) ağaç, yaprak, dal
- D) gün, saat, dakika

Çözüm

Verilen **"yıl, ay, hafta"** sıralaması büyükten küçüğe doğru bir sıralamadır.

"Yıl" aylardan, **"ay"** haftalardan oluşur.

Benzer şekilde **"gün"** saatlerden, **"saat"** de dakikalardan oluşur.

Burada da büyükten küçüğe sıralama var.

YANIT D

Sıralama

2. Örnek

- 1- kitapla yenecektir
- 2- kılıçla değil
- 3- insanlık
- 4- yalanı ve adaletsizliği

Yukarıda verilen söz öbeklerinin anlamlı bir bütün oluşturulan sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 3-2-1-4
- B) 3-4-2-1
- C) 2-3-4-1
- D) 3-2-4-1

Çözüm

Doğru anlatım, "**İnsanlık yalanı ve adaletsizliği kılıçla değil, kitapla yenecektir.**" biçiminde olmalıdır.

Bu anlatıma uyan doğru sıralama "**3-4-2-1**"dir.

YANIT B

3. Örnek

- 1- harf
- 2- sözcük
- 3- hece
- 4- cümle
- 5- paragraf

Yukarıdaki sözcüklerin anlamlı bir sıra oluşturması için hangi iki sözcük yer değiştirmelidir?

- A) 2 ile 3
- B) 1 ile 2
- C) 1 ile 3
- D) 2 ile 4

Çözüm

2. ile 3. sözcük yer değiştirdiğinde "**harf, hece, sözcük, cümle, paragraf**" biçiminde küçük olandan büyük ve daha kapsamlı olana bir sıralanış elde edilir.

YANIT A

Sıralama

4. Örnek

- 1- yazarı
- 2- seçermiş
- 3- seçin
- 4- arkadaşınızı
- 5- okuyacağınız
- 6- gibi

Yukarıda verilen sözcüklerle anlamlı bir cümle oluşturulduğunda bu cümlede **sondan üçüncü** sırada hangi sözcük yer alır?

- A) gibi
- B) yazarı
- C) seçermiş
- D) arkadaşınızı

Çözüm

Verilen sözcüklerle kurulacak anlamlı cümle:

"Okuyacağınız yazarı, arkadaşınızı seçermiş gibi seçin." biçiminde olmalıdır.

Bu cümlede sondan üçüncü sırada **"seçermiş"** sözcüğü yer alır.

YANIT C

5. Örnek

"Kedi, Köpek, İnek, ?"

Yukarıdaki sözcükler bir kurala göre sıralanmıştır. Bu kurala göre **"?"** yerine aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Hayvan
- B) Tilki
- C) At
- D) Aslan

Çözüm

"Kedi, köpek, inek" dört ayaklı hayvanlardır. Gövde olarak en küçük hayvan **"kedi"**, en büyük olan ise **"inek"**tir. Küçükten büyüğe doğru bir sıralanış vardır. At, inekten daha yapılı bir hayvan olduğu için, **"?"** yerine **"at"** sözcüğü gelmelidir.

YANIT C

**1. KOŞMAK, YÜRÜMEK,
DURMAK**

Yukarıdaki sözcükler belli bir mantığa göre sıralanmıştır. Benzer sıralanış aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Bağırmak, konuşmak, susmak
- B) Çırpınmak, yüzmek, batmak
- C) Uçmak, durmak, düşmek
- D) Yorulmak, yatmak, uyumak

2. BUĞDAY - UN - (?) - EKMEK

Yukarıdaki sözcüklerin anlamlı ve mantıklı bir sıra oluşturması için (?) yerine hangi sözcük gelmelidir?

- A) değirmen
- B) hamur
- C) öğütmek
- D) pişirmek

- 3. 1- kitap
2- hazinedir
3- iyi bir
4- gerçek bir**

Yukarıda verilen sözcüklerle anlamlı bir cümle oluşturulduğunda **baştan üçüncü sırada** hangi sözcük yer alır?

- A) kitap
- B) bir
- C) gerçek
- D) iyi

- 4. 1- Altın
2- Altan
3- Alman
4- Almak
5- Almış**

Yukarıdaki sözcüklerin sözlükte buldukları yere göre doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 4-3-5-2-1
- B) 2-3-1-5-4
- C) 4-3-2-5-1
- D) 5-3-2-1-4

Değerlendirme Testi - 3

5. 1- anne ve babanın
2- ve huzuru sağlamak
3- en kutsal görevidir
4- ailede düzen

Yukarıda verilen sözcük öbeklerinin tutarlı bir bütün oluşturan sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 2-3-4-1
B) 4-3-2-1
C) 4-1-2-3
D) 4-2-1-3

6. 1- inanmalıdır
2- insan
3- isteklerinin
4- önce
5- doğruluğuna

Yukarıda verilen sözcüklerle anlamlı bir cümle oluşturulduğunda **sondan ikinci sırada** aşağıdakilerden hangisi yer alır?

- A) önce
B) isteklerinin
C) doğruluğuna
D) insan

7. "Şemsiyesini almadan evden çıktı." cümlesinden sonra aşağıdakilerden hangisinin gelmesi uygun olur?

- A) Çünkü rüzgâr yoktu.
B) Çünkü şemsiyesi yoktu.
C) Çünkü yağmur yağacağını biliyordu.
D) Çünkü acelesi vardı.

8-10. sorular için yönlendirme:

Her soruda bazı harfler verilmiştir. Verilen harfler ve bu harflerin alfabetik komşuları ile **yazılamayan** bir sözcük seçenekler arasında vardır.

Yazılamayan sözcüğü seçiniz.

8. E - L - P

- A) Körpe
B) Ömer
C) Ördek
D) Döner

9. B - D - L

- A) kalem
B) çare
C) mecal
D) badem

10. D - İ - M - Ş

- A) delişmen
B) çilekeş
C) nedime
D) seçilme

11. SARI, MAVİ, KIRMIZI, RENK

Yukarıdaki sözcüklerin sıralanış özelliğinin benzeri aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) menekşe, zambak, gül, çiçek
- B) asma, meşe, ağaç, orman
- C) araba, vapur, tren, uçak
- D) tabure, sandalye, koltuk, salon

12. "solist - sollama - ? - ? - solucan"

Yukarıdaki sözcükler, sözlükte buldukları sıraya göre yazılmıştır. Buna göre, **soru işaretleri yerine** sırasıyla hangi seçenektekiler gelmelidir?

- A) solgun - solgunluk
- B) soluk - soluklanma
- C) solma - solo
- D) soluma - solumak

13. "Akşamüzeri parka oynamaya gidelim mi?"

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki sorunun karşılığı **olamaz**?

- A) İşim var, gelemem.
- B) Tamam, saat kaçta?
- C) Annemle pazara gidiyoruz.
- D) Ödevlerimi yetiştirebilirim olur.

**14. 1- belli
2- belleme
3- belirti
4- bellek
5- belirtme
6- belki**

Yukarıda verilen sözcükler, sözlükte buldukları sıraya göre yazıldığında hangi ikisi **yan yana gelmez**?

- A) 3 ile 5
- B) 4 ile 5
- C) 2 ile 4
- D) 4 ile 6

Değerlendirme Testi - 3

15. KEL - YÜZ - ŞUT - PİR - ?

Yukarıdaki sözcüklerin harflerinde belli bir alfabetik sıra gözetilmiştir.

Buna göre (?) yerine aşağıdakilerden hangisi gelebilir?

- A) men B) gür
C) tav D) sor

16. AL - SARI - (?) - SARIKAMIŞ - KAHRAMANMARAŞ

Yukarıdaki sözcükler hece sayıları dikkate alınarak sıralanmıştır. Buna göre (?) yerine aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Manolya B) Çiçek
C) Eskişehir D) Zambak

17-19. sorular için yönlendirme:

Her bir soruda harf sırası bozulmuş olarak dört sözcük verilmiştir. Harfleri sıraya konulup düzgün yazıldığında üç sözcük bir grup oluşturmaktadır. Grubun **dışında kalan** sözcüğü seçiniz.

17.

- A) vardaç B) para
C) bayduğ D) hatıl

18.

- A) resek B) neder
C) atsu D) seteret

19.

- A) çekiç B) alle
C) şekenem D) laykel

20. 1- Kapıyı açtı.

2- Koltuktan kalktı.

3- Koridorun ucundaki odaya girdi.

4- Duvardan bastonunu aldı.

Yukarıda bir olaydan söz edilmektedir.

Düzensiz olarak verilen cümlelerde olayı doğru anlatan sıralanış aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1-2-3-4 B) 2-3-1-4
C) 4-2-1-3 D) 2-4-1-3

Bölüm 1.4

Çıkarımda Bulunma

Bu bölümde soruda verilen bilgilerden yararlanarak yeni bilgiler ve **kesin** olabilecek sonuçlara ulaşılır.

Bu tür sorularda sonuca ulaşabilmek için verilen bilginin eksiksiz ve doğru anlaşılmasının önemini unutmayınız.

1. Örnek

“Ablamla çok iyi anlaşırız.”

cümlesinden aşağıdakilerden hangisi kesinlikle çıkarılabilir?

- A) Ailenin en küçüğü benim.
- B) Ablamdan başkası ile anlaşamam.
- C) Ailenin tek çocuğu değilim.
- D) Ailede başkalarıyla hiç anlaşamam.

Çözüm

Ailenin en küçüğü olduğu belli değil. Küçük kardeşi olabilir.

Ablasından başkası ile de anlaşır olabilir. Ailede başkalarıyla anlaşır anlaşamadığı ile ilgili bilgi yok. A, B ve D şıkları yanıt olamaz.

Bir ablası olduğuna göre, **ailenin tek çocuğu olmadığı** kesindir.

YANIT C

Çıkarımda Bulunma

2. Örnek

"Sağlıklı bir insan olmak için

1

kendimize iyi bakmak zorundayız.

2

Çünkü başarılı olmak, sağlıklı

3

görünmekle mümkündür."

4

Yukarıdaki parçada anlamı bozan sözcüğün numarası nedir ?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

Çözüm

Verilen metnin birinci cümlesinde yanlış kullanılmış sözcük yoktur.

İkinci cümledeki "**görünmekle**" sözcüğü anlatılmak istenen düşüncüyü tam yansıtmıyor ve anlam bütünlüğünü bozuyor.

"**Görünmekle**" yerine, "**olmak-la**" sözcüğünün kullanılması gerekirdi. Çünkü sağlıklı olmak gerektiği anlatılmak istenmiştir.

YANIT D

3. Örnek

Aşağıda verilen cümlelerden üçü ile anlam bütünlüğü olan bir metin oluşturulduğunda hangisi **dışta** kalır?

- A) Çantasını bir tarafa atıp yeniden dışarı çıktı.
B) Zaten tiyatroyu hiç sevmezdi.
C) Okuldan yeni gelmişti.
D) Annesinin arkasından bağırıışlarını duymadı bile.

Çözüm

Anlam bütünlüğü olan metin şöyle olmalıdır: "**Okuldan yeni gelmişti. Çantasını bir tarafa atıp yeniden dışarı çıktı. Annesinin arkasından bağırıışlarını duymadı bile.**"

"**Zaten tiyatroyu hiç sevmezdi.**" cümlesinin diğer cümlelerle bir bağlantısı olmadığı gibi, oluşturulan metinde de yeri yoktur.

YANIT B

Çıkarımda Bulunma

4. Örnek

“ amacı, eleştirici düşünceyi olmalıdır.”

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdaki sözcüklerden hangilerinin getirilmesi uygundur?

- A) Ailenin - yaymak
- B) Toplumun - güçlendirmek
- C) Eğitimin - geliştirmek
- D) Hukukun - sağlam

Çözüm

Doğru cümle şöyle olmalıdır:

“**Eğitimin amacı, eleştirici düşünceyi geliştirmek olmalıdır.**”

“**Eleştirici düşünceyi**” yaymak ailenin, güçlendirmek de toplumun görevi değildir. Bu görev eğitimidir.

D şıkkındaki sözcüklerle zaten anlamlı bir cümle oluşmaz.

YANIT C

5. Örnek

“Bir işi gerçekleştirmek için büyük ölçüde zihinsel çaba harcamak.”

Yukarıdaki tanım aşağıdaki deyimlerden hangisinin karşılığıdır?

- A) Kafa patlatmak
- B) Üstüne eğilmek
- C) Kafa dinlemek
- D) Üstünde durmak

Çözüm

Yanda verilen tanım, “**kafa patlatmak**” deyiminin karşılığıdır.

Üstüne eğilmek, “**önem verip üzerinde durmak**”;

kafa dinlemek, “**zihni yoran işlerden uzak durmak**”;

üstünde durmak, “**bir şeye önem vermek**” anlamında kullanılır.

YANIT A